USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobce: **L. Y.**, zastoupen Mgr. Milošem Ráboněm, advokátem se sídlem Pekařská 403/12, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 7. 2022, č. j. OAM-45/ZA-ZA11-ZA17-2022, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 5. 2023, č. j. 22 Az 30/2022 - 57,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany z důvodu hrozby ze strany protikurdské skupiny tzv. Šedých vlků, před kterou se musel skrývat. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, které Krajský soud v Brně napadeným rozsudkem vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Shledal, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav ohledně dostupnosti vnitřní ochrany pro žalobce, přestože na tvrzení o její dostupnosti převážně postavil své rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Žalobce přitom tvrdil, že se opakovaně neúspěšně snažil nalézt vnitřní ochranu. Když se ohledně svého napadení obrátil na policii nebo státního zástupce, dostalo se mu pouze zlehčování jeho situace nebo rady, aby si situaci vyřešil sám. Když si stěžoval na to, že mu Šedí vlci vyhrožovali zbraní, policie jej od dalšího

kontaktování vnitrostátních orgánů odrazovala. Mimo policii se obrátil také na státní zastupitelství. Krajský soud žalovanému vytkl, že není jasné, kolikrát se žalobce opravdu obrátil na polici a státní zastupitelství, ani jak tyto pokusy probíhaly, přitom tímto směrem měl žalovaný vést pohovor a zjistit od žalobce bližší informace ohledně způsobu, jakým se domáhal získání vnitřní ochrany.

[3] Krajský soud dále uvedl, že informace o zemi původu shromážděné žalovaným odkazují pouze na formální dostupnost ochrany. Žalovanému lze dát za pravdu potud, že v tureckém právním řádu jsou zakotveny prostředky řešení problémů se soukromými původci násilí či výhružek. Pokud ovšem žalobce v průběhu pohovoru uváděl, že se na bezpečnostní složky opakovaně po jednotlivých incidentech obracel a policie i nadřízený státní zástupce (který je dle informací o zemi původu úzce propojen se soudem) se opakovaně odmítali záležitostí žalobce zabývat a jeho situaci zlehčovali, nelze dle krajského soudu žalobce odbýt tím, že měl být při hledání vnitřní ochrany důsledný, případně vyhledat jinou policejní stanici v jiném městě nebo okresu. Žalovaný pochybil, neboť neposoudil praktickou dostupnost prostředků ochrany. Proto krajský soud žalovaného zavázal, aby se v dalším řízení podrobně doptal, kolikrát a jak se žalobce snažil domoci ochrany a ve kterých městech se pokusil kontaktovat policii či státní zastupitelství. Po vyhodnocení výpovědi žalobce bude v případě potřeby povinen doplnit informace o zemi původu o údaje týkající se reálné dostupnosti vnitřní ochrany poskytované tureckými státními orgány. Tvrzení žalobce poté žalovaný musí konfrontovat s doplněnými informacemi a teprve na základě toho bude možné posoudit, zda je vnitřní ochrana skutečně dostupná.

[4] Soud dále konstatoval, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav ani ve vztahu ke svému závěru o možnosti využití vnitřního přesídlení. Žalobce mimo jiné tvrdil, že se stěhoval opakovaně, například do Istanbulu nebo Gaziantepu. Ani zde se však žalobce dle svých tvrzení Šedým vlkům nevyhnul. K tomu se žalovaný nijak konkrétně nevyjádřil. Gaziantep přitom žalovaný označil jako vhodnou alternativu pro vnitřní přesídlení. Krajský soud proto žalovaného také zavázal, aby se v případě vedení pohovoru zaměřil na to, kde všude k problémům docházelo a zda a kolikrát se žalobce stěhoval.

II. Kasační stížnost

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Namítá, že žalobce dostatečně neusiloval o získání vnitrostátní pomoci. Žalobce v pohovoru uvedl, že sám neví, na jaký orgán se má obrátit. Přitom jeho otec se proti pronásledování bránil u soudu a ten konal. Hodnocení soudu, že neshromáždil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a že dostatečně nezjistil skutkový stav, je nesprávné. Nadto opakuje svá tvrzení obsažená ve vyjádření k žalobě, která se však míjejí s obsahem napadeného rozsudku (např. že žalobce vůbec netvrdil azylově relevantní důvody, a žádost o udělení mezinárodní ochrany je proto účelová).

[6] Nejvyšší správní soud zaslal kasační stížnost žalobci k vyjádření, avšak ten na tuto výzvu nereagoval.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost může být přijatelná i v případě, že je podána žalovaným z důvodu zásadního pochybení krajského soudu, které spočívá v tom, že soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, případně že nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, sp. zn. 2 Azs 21/2006, č. 1143/2007 Sb. NSS). Ve věci stěžovatele však žádná z těchto podmínek není splněna.

[8] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., odkazuje Nejvyšší správní soud na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS), a konstatuje, že napadený rozsudek požadavky na přezkoumatelnost rozhodnutí splňuje.

[9] Při hodnocení účinnosti ochrany v Turecku a její dostupnosti pro stěžovatele postupoval krajský soud v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Ta za účinnou ochranu státních orgánů země původu považuje stav, kdy jsou splněny dvě kumulativní podmínky: 1. státní orgány činí přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a současně 2) žadatel má k této ochraně přístup. Nestačí přitom, že přístup k ochraně je formální. Žadatel musí mít faktickou možnost přístupu k vnitřní ochraně v zemi původu (viz např. rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, a ze dne 9. 8. 2021, č. j. 6 Azs 63/2021 - 42, a usnesení ze dne 17. 12. 2021, č. j. 8 Azs 211/2020 - 107, či ze dne 14. 10. 2021, 9 Azs 157/2021 - 29).

[10] Závěr, že stěžovatel dostatečně nezjistil skutkový stav věci (ve vztahu k možnosti využití vnitřní ochrany a vnitřního přesídlení), rovněž respektuje ustálenou judikaturu kasačního soudu (viz např. rozsudky ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 - 30, či ze dne

15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, a usnesení ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021 - 39, či ze dne 12. 7. 2023, č. j. 2 Azs 104/2023 - 42).

[11] Ve vztahu k podmínkám, které musí být naplněny, aby mohlo být vnitřní přesídlení označeno za možné, odkazuje pak Nejvyšší správní soud na rozsudek ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, č. 1551/2008 Sb. NSS.

[12] Kasační stížnost proto soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci žádné náklady nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. srpna 2023

Ivo Pospíšil
předseda senátu